από την ιστοσελίδα Παρατηρητής της Θράκης, 16.4.2013:

Το βιβλίο – ντοκουμέντο της εξόντωσης των εβραίων από την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη του Νατάν Γκρίνμπεργκ, «Ντοκουμέντα» παρουσιάστηκε στην Καβάλα στο Λύκειο Ελληνίδων στις 14.4.2013. Παρουσιάστηκε στην Καβάλα, στο Λύκειο Ελληνίδων Καβάλας, το οποίο μέχρι το 1942 λειτουργούσε ως εβραϊκό σχολείο, το βιβλίο του Νατάν Γκρίνμπεργκ «Ντοκουμέντα», των εκδόσεων «Παρατηρητής της Θράκης» με χορηγία του προέδρου της Ισραηλιτικής Κοινότητας Καβάλας κ. Βίκτωρα Βενουζίου. Η εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου εντάχθηκε από το Δήμο Καβάλας στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της πόλης κατά τη διάρκεια του Β΄ Βαλκανικού Πολέμου, στις 23 Ιουνίου 1913. Την εκδήλωση συντόνισε η ψυχολόγος – δημοτική σύμβουλος Καβάλας κα Χρύσα Πυραλεμίδου, και στα «Ντοκουμέντα» του Νατάν Γκρίνμπεργκ, στην τεκμηρίωση δηλαδή με κυβερνητικά έγγραφα, αλλά και μαρτυρίες της εξόντωσης των εβραϊκών πληθυσμών από την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, από τις Σέρρες δηλαδή την Δράμα, την Καβάλα, την Ξάνθη, την Κομοτηνή και την Αλεξανδρούπολη αναφέρθηκαν οι: Τζέκυ Μπενμαγιόρ, ιστορικός ερευνητής, Βασίλης Ριτζαλέος, δρ. ιστορίας του Α.Π.Θ. και επιστημονικός επιμελητής της έκδοσης και Νίκος Καραγιαννακίδης, ιστορικός.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και τίμησαν με την παρουσία τους ο εκπρόσωπος του Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου πατέρας Παύλος, ο δήμαρχος Καβάλας κ. Κώστας Σιμιτσής, ο αντιπεριφερειάρχης κ. Αρχέλαος Γρανάς, ο πρώην περιφερειάρχης Αν. Μακεδονίας και Θράκης κ. Κωνσταντίνος Τάτσης, ο πρώην αντιπεριφερειάρχης κ. Κώστας Παπακοσμάς, ο βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννης Πασχαλίδης και ο δικηγόρος και πρώην βουλευτής κ. Γιώργος Αστεριάδης. Ήταν παρόντες επίσης ο ειδικός σύμβουλος των ΕΛΤΑ και επί σειρά ετών πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος κ. Μωϋσής Κωνσταντίνης, ο εκπρόσωπος του ΚΙΣΕ κ. Εζδράς Μπακόλας, ο πρόεδρος του Οργανισμού Αποκαταστάσεως Ισραηλιτών Ελλάδος κ. Δαβίδ Ταραμπουλούς, ο κ. Σολομών Παρέντε ταμίας και η κα Αννίτα Πίντο σύμβουλος του Δ.Σ της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης, ο κ. Αλέξανδρος Σιμχά γιος του γνωστού καπνεμπόρου Καβάλας Αλβέρτου Σιμχά, ο καβαλιώτης καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του ΑΠΘ κ. Λάκε, ο καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του ΑΠΘ κ. Ισραέλ Ρούσσο, ο λέκτορας του τμήματος Ιστορίας - Εθνολογίας του ΔΠΘ κ. Παληκίδης, ο ιδρυτής του Ιστορικού και Λογοτεχνικού Αρχείου Καβάλας κ. Ρουδομέτωφ, η κα Πέγιου, κόρη του Γ. Πέγιου, του αείμνηστου συγγραφέα του βιβλίου «Από την ιστορία του συνδικαλιστικού κινήματος της Καβάλας», ο προϊστάμενος των Γενικών Αρχείων του Κράτους στην Καβάλα κ. Λυκουρίνος, ο κ. Αναστάσιος Κοϊμτζίδης εκπρόσωπος του προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Καβάλας, ο κ. Αλέκος Δημόμουλος πρόεδρος του Ροταριανού Συλλόγου Καβάλας, ο νομικός κ. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, οι εκδότες της «Νέας Εγνατίας» κ. Κώστας Τσίγκας και του «Χρονόμετρου» κ. Θοδωρής Σπανέλης, η δημοσιογράφος κα Άνχελα Μαρία Αρμπελάεζ, ο πρόεδρος της Φιλοτελικής Εταιρείας Δράμας κ. Κάζης, οι επίσης δραμινοί κ. Φαράκλας-φιλόλογος, κ. Καζάκης-εκπαιδευτικός και κ. Κηπουρός-δικηγόρος, καθώς και παλαιοί καπνέμποροι και απόγονοι καπνεμπορικών οικογενειών και φίλοι του Λυκείου Ελληνίδων Καβάλας. Σημειωτέον ότι οι Ισραηλιτικές Κοινότητες Ρόδου και Αθήνας έστειλαν συγχαρητήρια μηνύματα.

Το παλιό εβραϊκό σχολείο και το Λύκειο Ελληνίδων Καβάλας

Η εκδήλωση παρουσίασης των «Ντοκουμέντων» έγινε στο ιστορικό κτίριο του Λυκείου Ελληνίδων Καβάλας, το οποίο λειτουργούσε έως το 1942 ως εβραϊκό σχολείο και το οποίο παραχωρήθηκε στη συνέχεια από την Ισραηλιτική Κοινότητα της πόλης στο Λύκειο Ελληνίδων, που μετέτρεψε το γεμάτο χάρη και νεοκλασικού ύφους αρχιτεκτόνημα σ' ένα υπέροχο κτίριο εξαιρετικής καλαισθησίας στον δεύτερο και τρίτο όροφο του οποίου έγινε η εκδήλωση της βιβλιοπαρουσίασης. Στα αξιοσημείωτα της εκδήλωσης, και ένας από τους παράγοντες της επιτυχίας της,

Phoca PDF

ήταν η παρουσία σύσσωμου του Δ.Σ. του Λυκείου κατά τη διάρκειά της ήτοι των κυριών: Ευτέρπης Σαμαρά, Μαρίνας Φιλιππίδου, Ευαγγελίας Οικονομίδου, Αικατερίνης Παρίσσου, Ευαγγελίας Παπαγιάννη, Ανδρομάχης Γρηγοριάδου και Ιωσηφίνας Σεχλίδου, καθώς και μελών των χορευτικών τους, ενδεδυμένων με παραδοσιακές ενδυμασίες, που από κοινού με τα μέλη του Δ.Σ. σ' όλους τους ορόφους του κτιρίου, υποδέχονταν ως άψογοι οικοδεσπότες τους προσερχόμενους.

Χαιρετισμοί από την Ευτέρπη Σαμαρά και τον Βίκτωρα Βενουζίου

Αρχικά, χαιρετισμό απηύθυνε στους παρευρισκομένους η πρόεδρος του Λυκείου Ελληνόδων Καβάλας κα Ευτέρπη Σαμαρά, η οποία μεταξύ άλλων ανέφερε «ότι για την πρώτη παρουσίαση του συγκεκριμένου βιβλίου θεωρήσαμε ότι δε θα υπήρχε καλύτερος χώρος από αυτόν που βρισκόμαστε εδώ σήμερα», αφού ο χώρος λειτουργούσε αρχικά ως εβραϊκό σχολείο. Στη συνέχεια, χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Καβάλας κ. Βίκτωρ Βενουζίου, ο οποίος αναφερόμενος στα «Ντοκουμέντα» σημείωσε ότι είναι μοναδικής αξίας βιβλίο «αφού ασχολείται με το Ολοκαύτωμα των Εβραίων της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και της FYROM, μιλώντας με αποδείξεις για τα εγκλήματα που έγιναν και για τη μεθοδικότητα που επέδειξαν οι Βούλγαροι. Μοναδικής αξίας βιβλίο γιατί αποτελεί μία συλλογή εγγράφων και μαρτυριών που αφορούν στη σύλληψη, τον εκτοπισμό και την εξόντωση των Ελλήνων Εβραίων της Καβάλας και των πόλεων υπό βουλγαρική κατοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1941 - 1944)».

Ακόμη, χαιρετισμό απηύθυνε και η επιμελήτρια των εκδόσεων «Παρατηρητής της Θράκης» κα Τζένη Κατσαρή - Βαφειάδη.

Αμέσως μετά τον λόγο πήραν ο ιστορικός ερευνητής κ. Τζέκυ Μπενμαγιόρ, ο δρ. Ιστορίας ΑΠΘ και επιστημονικός επιμελητής της έκδοσης κ. Βασίλης Ριτζαλέος και ο ιστορικός κ. Νίκος Καραγιαννακίδης.

Τζέκυ Μπενμαγιόρ, ερευνητής

Στο γενικό πλαίσιο της γερμανικής γραφειοκρατίας σε σχέση με το «Εβραϊκό Ζήτημα» και την «Τελική του Λύση» αναφέρθηκε ο ερευνητής Τζέκυ Μπενμαγιόρ, ξεκινώντας από την οργανωμένη μεθοδολογία εξόντωσης που ξεκίνησε με την απαγόρευση γάμων με Εβραίους, τη σηματοδότησή τους με το άστρο, τη συγκέντρωσή τους σε στρατόπεδα και την εξόντωσή τους, αλλά και στην υφαρπαγή της περιουσίας τους, εστιάζοντας στην εξόντωση των 46.000 Εβραίων της Θεσσαλονίκης. Ο ίδιος αναφέρθηκε στους 3.000 με 4.000 Εβραίους της Θεσσαλονίκης που διεσώθησαν και διερωτήθηκε γιατί δεν συνέβη το ίδιο με τους Εβραίους της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, συμπέρανε δε ότι αυτό οφείλεται στον εγκλεισμό τους στο στρατόπεδο της Τρεμπλίνκα. Ο κ. Μπενμαγιόρ σημείωσε την αξία των «Ντοκουμέντων» για την ιστορία των Εβραίων της χώρας μας, αλλά και των Εβραίων εν συνόλω της Ευρώπης, και ευχήθηκε η πορεία μνήμης που για πρώτη φορά έγινε εφέτος στη Θεσσαλονίκη στα χνάρια της πορείας που βάδισαν τη βραδιά της συγκέντρωσής τους οι Θεσσαλονικείς Εβραίοι, κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων μνήμης των εβδομήντα χρόνων από το ολοκαύτωμα, να γίνει κάποια στιγμή και στην Καβάλα.

Βασίλης Ριτζαλέος, δρ. Ιστορίας ΑΠΘ και επιστημονικός επιμελητής της έκδοσης

Με μια «τρυφερή» αναφορά στο κουτάκι που είχε στο γραφείο ο Σάμπυ Τσιμίνο και μέσα του είχε τη βέρα της μητέρας του που είχαν υφαρπάξει οι Βούλγαροι κατά τη διάρκεια της συγκέντρωσης των Εβραίων και ήταν στις θυρίδες της Εθνικής

Phoca PDF

Τράπεζας Βουλγαρίας ξεκίνησε την αναλυτική του παρουσίαση στα «Ντοκουμέντα» ο ιστορικός και επιστημονικός επιμελητής της έκδοσης κ. Βασίλης Ριτζαλέος. Για να συνεχίσει με το τι επεδίωκε η Βουλγαρία, μέσω του πρωθυπουργού Μπογκντάν Φίλοφ και του βασιλιά Μπόρις Γ΄, που συνεργάστηκαν με τη Γερμανία του Αδόλφου Χίτλερ. Την ίδρυση ουσιαστικά της «μεγάλης Βουλγαρίας» με τη νομή εκ μέρους της των εδαφών της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και εδαφών της τότε Γιουγκοσλαβίας. Αναφέρθηκε επίσης στις περιπέτειες του Γκρίνμπεργκ ως Εβραίου της Βουλγαρίας αλλά και στη συστηματική προσπάθεια εκ μέρους του συγκέντρωσης κρατικών εγγράφων με τα «Ντοκουμέντα».

Νίκος Καραγιαννακίδης, ιστορικός

Πολλά προσωπικά, καθώς και στοιχεία από τις μνήμες της πόλης για τους Εβραίους κατέθεσε ο ιστορικός κ. Νίκος Καραγιαννακίδης. Μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στην γνωριμία του με τον Σάμπυ Τσιμίνο και στο βιβλίο του Ματαρράσσο που του δώρισε, αλλά και στα αρχεία του Τσιμίνο που «καιγόταν» να προλάβει να συγκεντρώσει στοιχεία για το Ολοκαύτωμα, και στα έγγραφα που αυτός συνέλεγε «ως διαμάντια μέσα σε κάρβουνα». Στους δυο καβαλιώτες –ο ένας ήταν ο Μισέλ Καζές- εβραίους βουλευτές που δολοφονήθηκαν το 1942 στη Θεσσαλονίκη, ανεξαρτήτως αν αυτοί που κυρίως γνωρίζουμε είναι ο Γρηγόρης Λαμπράκης και ο Γιώργος Τσαρούχας, συμπεριλαμβάνοντας στα συναισθήματα απώλειας και αυτά που κατέγραψε ο καβαλιώτης συγγραφέας Πρόδρομος Μάρκογλου που, όταν έψαξε, δεν βρήκε τη Σάρα, επιλέγοντας με την Καβάλα «επαρκώς δραστήρια που όμως σιώπησε παραπάνω απ’ ό,τι έπρεπε» για τους Εβραίους της.

Ο αείμνηστος Σάμπυ Τσιμίνο και οι προσπάθειες καταγραφής της ιστορίας της εξόντωσης των Εβραίων της Καβάλας

Μετά από τις ομιλίες υπήρξε προβολή οπτικού υλικού- απόσπασμα από ντοκιμαντέρ- με τον αείμνηστο Σάμπυ Τσιμίνο, πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Καβάλας, συνομιλητή και μέντορα του κ. Βίκτωρα Βενουζίου, το πάθος του οποίου για το άδικο της εξόντωσης των εβραίων και πολλών εκ των μελών της οικογένειάς του ήταν ικανό ακόμη και μέσα από την εικόνα να φωτίσει το μέγεθος και την τραγωδία που βίωσαν οι συμπολίτες μας εβραίοι. Ο Σάμπυ Τσιμίνο, σοφή και σεβάσμια μορφή, συγκλόνισε με τον τρόπο που υπέβαλε το ερώτημα «γιατί;» για τις αιτίες του Ολοκαυτώματος, το οποίο ως διαρκώς αναπάντητο θα παραμένει ανεξίτηλο τεκμήριο της ανθρώπινης θηριωδίας. Κινηματογραφικά επίσης μας παρουσίασε πώς ο ίδιος βίωνε την αίσθηση του χρέους απέναντι στην ιστορία καταρτίζοντας αρχεία και λίστες των ονομάτων των Καβαλιωτών Εβραίων που οι ψυχές τους «φτερούγισαν» στα στρατόπεδα της Τρεμπλίνκα.

Έλλη Κανάκη, Δημήτρης Ιγνατιάδης, Γιάννης Κανάκης και «Λίστα του Σίντλερ»

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσικό αφιέρωμα στη μνήμη των 265 παιδιών και

Phoca PDF

νηπίων με επικεφαλής τους μικρούς σολίστες Έλλη Κανάκη, στο βιολί και Δημήτρη Ιγνατιάδη, στο βιολί με συνοδό στο πιάνο τον καθηγητή του Δημοτικού Ωδείου Καβάλας και πιανίστα Γιάννη Κανάκη, με θέματα από την ταινία «Η Λίστα του Σίντλερ» και το μιούζικαλ «Ο Βιολιστής της Στέγης», οι οποίοι και αποθεώθηκαν. Σημειωτέον αυτό το εξαιρετικό κλείσιμο ήταν προσφορά στην ημέρα μνήμης των Καβαλιωτών Εβραίων από το Δημοτικό Ωδείο Καβάλας. Στη συνέχεια ο λόγος δόθηκε στον δήμαρχο Καβάλας κ. Κωστή Σιμιτσή, στον π. βουλευτή κ. Αστεριάδη και ακολούθησε ανταλλαγή αναμνηστικών και δώρων.

Κωστής Σιμιτσής, δήμαρχος Καβάλας

Ο δήμαρχος Καβάλας κ. Κωστής Σιμιτσής, όχι μόνον ανήγγειλε την ανέγερση μνημείου Ολοκαυτώματος στη μνήμη των Εβραίων της Καβάλας, αλλά θυμήθηκε και τη δική του ανάμειξη ως νεαρού δικηγόρου που εκπροσωπούσε το Λύκειο Ελληνίδων Καβάλας στη συμβολαιογραφική πράξη μεταβίβασης του κτιρίου του Εβραϊκού Σχολείου από την Ισραηλιτική Κοινότητα στο Λύκειο, που εκπροσωπούνταν τότε μέσω του Σάμπυ Τσιμίνο από την κα Πρασσά. Ο δήμαρχος σημείωσε επίσης την εξαίρεση που σημειώθηκε στη χώρα μας εκ μέρους του ελληνικού δημοσίου, στο οποίο, προς τιμήν του, δεν περιήλθαν ποτέ οι σχολάζουσες εβραϊκές περιουσίες, οι οποίες, μέσω του ΟΠΑΙΕ, περιήλθαν κατ’ ουσίαν στη νομή και την κατοχή των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων.

Γιώργος Αστεριάδης, δικηγόρος – π. βουλευτής

Ο δικηγόρος και πρώην βουλευτής Καβάλας (1974-1978) κ. Γιώργος Αστεριάδης αναφέρθηκε στη μεγάλη συνεισφορά Εβραίων επιχειρηματιών όπως οι Φερνάντες, οι Αμπραβανέλ και οι Μιζραχή στην οικονομία της Καβάλας, στις μνήμες του από τους συνομήλικους του στο δημοτικό Ουζιέλ και Αμαρίλιο, και στα συσσίτια που προσέφερε η οικογένεια Μιζραχή, 700 μερίδες φαγητό καθημερινά, για τους απόρους της Καβάλας… Επίσης, αναφέρθηκε στις στέρνες νερού που κατασκευάστηκαν από τους αδελφούς Βιξ και υδροδότησαν την Καβάλα.

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες στο Λύκειο Ελληνίδων Καβάλας: Ευτέρπη Σαμαρά Πρόεδρος, Μαρίνα Φιλιππίδου Γενική Γραμματέας, Ευαγγελία Οικονομίδου Αντιπρόεδρος Α΄, Αικατερίνη Παρίσσου Αντιπρόεδρος Β΄, Ευαγγελία Παπαγιάννη Ειδική Γραμματέας, Ανδρομάχη Γρηγοριάδου Γενική Ταμίας, Μέλη: Ιωσηφίνα Σεχλίδου, Μαρία Καρακεσίσογλου, Βενετία Γρηγοριάδου, Αικατερίνη Δράκου, Μορφούλα Κοκκίνη, Σεβαστή Ιωαννίδου, Σεβαστή Δαμπαλά, Μελίνα Τρικαλιώτη.

- Διαβάστε εδώ τη συνέντευξη του κ. Βίκτωτα Βενουζίου στον "Παρατηρητή της Θράκης". Στο άρθρο περιλαμβάνεται και κατάλογος με τα ονόματα των μαθητών και των νηπίων που συνελήφθησαν από τους Βούλγαρους κατακτητές τα μεσάνυχτα της 3ης προς την 4η Μαρτίου 1943 στην

Phoca PDF

Καβάλα.

- Μ. Κωνσταντίνης, π. πρ. Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος, Ποτέ ξανά να μην απασχολήσει την ανθρωπότητα ένα γεγονός σαν το Ολοκαύτωμα. Δείτε εδώ το σχετικό link.

Phoca PDF